

Педагогика, където заплатите са ниски, но интересът се увеличава

Лиана Шова,
*четвърти курс предучилищна
педагогика с чужд език в
Софийския университет и
учителка в детска градина*

ствие тя води там и занимания в т.нар. детски университет, който предлага занятия за деца между 5 и 14 години в сферата на изкуството. Така Александра съчетава две неща, които са ѝ приятни - образование и изкуство. Тя отбелязва, че е доволна от образованието си по изкуствознание в НБУ, като допълва, че в нейната специалност често се срещат дори студенти от Художествената академия.

Що се отнася до реализацията, Александра смята, че има възможности, но със сигурност не е избрала лесен път. „Малко се инвестира в култура у нас“, заключава тя, но иска да е част от промяната. С такова образование Александра и студентите ѝ могат да работят като куратори, галеристи, изследователи. Лично за нея изследването на изкуството и публикуването на трудове е най-привлекателният път. Това може да прави например в Института по изследване на изкуствата в БАН, но признава, че със сигурност няма да е лесно. Дипломантката иска и да направи нещо „свое“: арт помещението например, за да може изкуството да стига до широк кръг публика. „Все пак да не си останем 75 човека с такива интереси завинаги“, усмихва се тя. ●

Миналата година резултатите от рейтинга на висшите училища донесоха една голяма изненада - правото беше изместено от педагогиката като трето най-желано от студентите направление. През 2016 г. тенденцията се запазва и броят на учещите за учители се увеличава. Възможно обяснение за по-големия интерес към специалността е, че държавата най-после осъзна огромния проблем със застаряването на учителската професия и направи педагогиката приоритетна за страната. Въпреки това обаче перспективите пред младите учители продължават да не са розови - началните възнаграждения са обидно ниски, пътят за кариерно израстване - дълъг, а бюрокрацията и

остарелите навици в българските детски градини и училища могат да отблъснат и най-ентузиасираните преподаватели.

За голяма част от тях преподаването все пак е кауза. „Още от малка ми харесва да се занимавам с деца и получавах странно удовлетворение, когато научат нещо от мен“, разказва Лиана Шова причините, поради които избира специалността педагогика. В момента тя работи в детска градина и е в четвъртата си година в предучилищна педагогика с чужд език в Софийския университет. Казва, че очакванията ѝ за специалността са били доста неясни, но в голямата си част са се прекрили с това, което открива в университета. „Но също така доста неща не съществуваха в представите ми за университет, като например лошото отношение на администрацията към студентите и безхаберие то на някои от преподавателите“, допълва Лиана.

В педагогиката връзката с практиката почти липсва и младите учители излизат от университета много неподготвени за реалността в училище. Лиана разказва, че много неща от теорията по време на следването не са имали общо с практиката, както и обратното. „Научих много повече за една годи-

Икономика, където има най-много студенти

на в детската градина, отколкото за четири в университета“, категорична е тя.

Младата учителка признава, че въпросът с ниските доходи в сферата я притеснява сериозно. „Никой млад човек не би работил с 35 геца и още един куп административна работа за 400 лева, при положение че може да изкарва двойно повече като сервитьор например“, казва тя. Повечето колеги на Лиана от университета се отказват още на първата или втората година, а от останалата част много голям процент казват, че не биха се занимавали с това, което учат. Според нея работа в сферата се намира трудно заради изискването за опит. Лиана добавя също, че много от директорите се придържат към по-старомодния модел на образование и трудно приемат новостите. А за да получат очакваните резултати, учителите трябва да говорят на езика на децата, убеждена е Лиана.

Тя вероятно няма да е сред младите учители, които държавата ще успее да задържи. „След време си се представям на спокойствие някъде“, разказва плановете си тя. И заключава: „Ако ще е в детска градина, няма да е в България. Ако ще е в България, няма да е в детска градина.“ ●

Сирма Пенкова,
бакалавър по икономика с френски език от Софийския университет. В момента работи като репортер в икономически вестник.

В момента в България над 75 хиляди души учат икономически специалности. Макар броят на студентите да намалява през последните години, икономика и администрация и управление трайно са най-масовите направления в българските висши училища. Евентуалната по-голяма конкуренция не притеснява Сирма Пенкова, която наскоро завършва икономика с френски език в Софийския университет. Според нея по-важното, когато избираш специалност, е да имаш ясна представа какво можеш да правиш след завършването и какво искаш да извлечеш от нея. „Когато специалността ти е строго насочена – да речем, медицина, много по-лесно

може да разбереш какво ще е професионалното ти развитие. Когато е по-обширна като икономиката, по-трудно се ориентираш къде искаш да се насочиш, но пък на мен ми хареса, че специалността ти дава много възможности“, гледа с оптимизъм Сирма.

За нея по-ценното в специалността е не толкова общо икономическото, а финансовото познание и мислене, както и по-доброто боравене с финансови инструменти, което е полезно във всеки бизнес. „Когато гледам отчети например и на тяхната база трябва да преценя защо нещо се е случило с дадена компания, мога да използвам част от познанията, за да достигна до отговор“, дава пример Сирма, която в момента работи като репортер в икономически вестник. Според нея „винаги ще има глад за хора, които имат финансови познания“, а тези умения са много важни, без значение в каква професия се е реализирал човек. Мнението ѝ съвпада с прогнозата на работодателите – половината от анкетираните в рейтинговата система през 2015 г. посочват, че наемат или очакват през следващите 5 години да наемат завършили икономика. „Това, че много хора завършват икономика, е интересно, но много по-любопитно е да >>